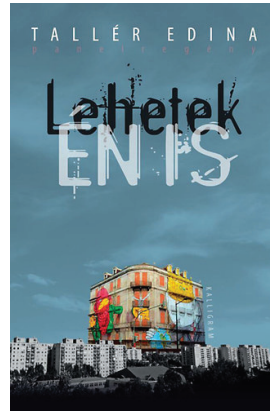

Tallér Edina *Lehetek én is* című könyvének egyik állandó szereplője egy jósnő, történeteinek gyakori helyszíne pedig a tömbház. A női témákat boncolgató prózakötetet **Szócs Henriette** mutatja be.

Panelregény jósnővel és kukkolással

Tallér Edina *Lehetek én is* című könyve a címdalalon található meghatározás szerint panelregény. A történetek gyakori színhelye a város, a karakterek élettere a tömbház: panelben lakik az *Öreg* című novella nagymamája, a magát Kisviszkinék nevező negyvenes szingli, és Viking, a fantasy-rajongó lakatos. A narrátor kukkoló módjára beles az ablakokon, felfedezi és elképzeli szereplői sorsát, akik a városban érzik magukat otthontalannak, életüket reménytelennek, és „*keresik a boldogságot templomban, cirkuszban, erdőben, hegytetőn, erős sodrású folyók partjainál*”.

A Kalligram Kiadó és Tallér Edina nem teremtett új műfajt, a könyv leginkább novellafüzér vagy rövid tárcanovellák sora, amelyet Eileithüa jósnő visszatérő történetei foglalnak keretbe. A *Lehetek én is* főleg női témákat mutat be női szemmel, különböző korú, foglalkozású, társadalmi helyzetű lányok, asszonyok sorsán keresztül. A szinte közhelyszerű, de mégis

mindenkit foglalkoztató kérdések (magány, házasság, férfiak, munka, szépség, öregedés, elhízás, gyermeknevelés) mellett találunk bátor felvetéseket is, ilyen a fogyatékosokhoz való viszony rétegzett bemutatása. A mozgássérültek helyzetét nem a megszokott kínos tapintattal írja le Tallér, például a narrátor a vonatról leszállva azt súgja egy púpos lánynak: „*húzd ki magad*”.

Másrészt az elbeszélő szinte gúnyt úz a mindenki által rettegett végből az apósa temetése körüli dilemma felvázolásával: „*Az volt a kívánsága, hogy a házuk melletti halastóba szórjuk szét a hamvait, mert nagyon szeretett horgászni. A Mama meg őt szerette nagyon-nagyon, úgyhogy értsük meg, neki kell egy sír, ahova kimehet majd, virágot vinni. Akkor most mi legyen? Az lett, hogy elfeleztük a Papát, felét beleszórtuk a halastóba, a másik felét eltemettük egy urnában*”.

Előző könyvéhez, *A húsevőhöz* hasonlóan a szerző ragaszkodik a görög mitológiához. Egyik főszereplője nevét is innen kölcsönözte: Eileithüa, a szülési fájdalom istennője. A tizenhat éves lány meglehetősen bogaras, Tallér szerint ezért illik rá a név, hiszen minden görög istennő bolondos. A jósnő földön túli képességekkel rendelkezik, tisztán látja a jövőt, de mivel az embereknek a hitükhöz szükségük van közvetítő eszközökre, kártyával dolgozik.

Alakja az egész novellafüzért összetartja, a modern jóvendőmondó a nap huszonnegy órájában készenlétben áll, fején fülhallgatóval, hátha valakinek tanácsra van szüksége, ötszázkilencvenhét forintért percenként. Az ezoterikus üzletágról Eileithüa így nyilatkozik: „*Ha legközelebb idejön hozzám valami ember, hogy jósljak neki, mutassam meg, mit hoz a jövő, elküldöm a francba. Megmondom, hogy semmit sem hoz a jövő. Nem tudom, mit, mit tudom én, honnan tudnám, kit érdekel, jövő még nincs, ez csak egy hülye játék*”.

kedik a szöveghez, mint a korábbi kötetben, *A húsevő*-ben. A sztorit vagy a kissé habókos főszereplő mondja el, akinek szünet nélkül hömpölygő beszédéhez ille- nek ezek a történetek, vagy a narrátor gyermeke, aki fiatalos szlenggel értelmezi újra az ókori mítoszokat.

Tallér Edina írásai panelszerűek, látszólag össze nem illő, minden kapcsolódást nélkülöző bekezdések követik egymást, aztán az adott fejezetben vagy a későbbi ré- szekben mégis összeállnak az egyes elemek. A „regényt” drámai részek tarkítják, amelyek kissé kilógnak a tör- ténetekből, szerencsés lett volna valamivel több szerzői instrukciót, leírást csatolni a kiválóan megírt dialógu- sokhoz, hogy ezzel több gózdóhoz jusson az olvasó.

A szövegbeli tájékozódást jelentősen megkönnyíti a számos ismétlés. Eileithüia témái (húsevés, jóslás, hit, halál, boldogság, jövő) állandóan visszatérnek, sőt, a habókosokra jellemzően a jósnő mindig ugyan- azokat a mondatokat ismételteti.

A könyvben egyes szám első és harmadik személyű el- beszélések váltogatják egymást. Az én-mesélések – akár- csak Tallér korábbi, *A húsevő* című könyvében – vallo- másszerűek, az írás célját és működését kutatják. Ennek alapján ambivalens ars poetica rajzolódik ki: „*a napló- írás segít szembenézni az igazsággal*”, de „*van olyan mondat, ami jó akkor is, ha nem igaz*”. Másrészt rávilá- gít arra, hogy anyaként az írói hivatás sem egyszerű fel- adat, ugyanúgy elszakít a családtól, mint bármilyen más foglalkozás, éppen ezért a gyerekek utálják, féltékenyek rá, a fiú szerint édesanyja „*tök furán*” néz ki írás közben.

A szerző több társadalmi rétegen, különböző korosz- tályok sorsán keresztül elemzi a női lét problémáit. A női olvasó így könnyen azonosulni tud a könyv egy-egy szereplőjével, a férfi olvasó pedig betekintést nyerhet a nők világába. Kukorelly Endre szerint Tallér Edina „*szétüti az olvasót*”. Érdemes vállalni ezt a veszélyt.

Tallér Edina: *Lehetek én is. Kalligram, 2013*